

Правилник о ближим условима за почетак рада и обављање делатности установа за децу

Правилник је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 50/94 и 6/96.

I. УВОДНА ОДРЕДБА

Члан 1.

Овим правилником се прописују ближи услови у погледу простора, опреме, броја стручних и других радника које треба да испуњавају установе за децу (предшколске установе и дечја одмаралишта) за почетак рада и обављање делатности, као и услови које треба да испуњавају друга правна и физичка лица за обављање појединих послова и услуга у области друштвене бриге о деци.

II. УСЛОВИ У ПОГЛЕДУ ПРОСТОРА

Члан 2.

Простор предшколске установе чине објекти, односно грађевинске и функционалне целине и припадајући отворени простори ван објекта.

Простори предшколске установе могу бити наменски грађени објекти за децу, и то:

- 1) од 1 до 3 године - јаслице;
- 2) од 3 до 7 година - вртић и
- 3) од 1 до 7 година - комбиновани дечји објекат.

Ако предшколска установа обавља делатност у другим прилагођеним просторима: при основним школама, месним заједницама, културним центрима, здравственим установама, установама социјалне заштите, у погледу простора примењују се услови утврђени овим правилником.

Члан 3.

Простор дечјег одмаралишта чине објекти, односно грађевинске и функционалне целине и припадајући отворени простори, и то: двориште, игралиште, ски и трим стаза, плажа и слично, који су наменски грађени или прилагођени намени и који:

- 1) раде током целе године, или
- 2) раде сезонски (летовалишта и зимовалишта).

Терени за спорт и рекреацију дечјег одмаралишта треба да буду заступљени зависно од природних услова и могућности одмаралишта и да се налазе у његовој непосредној близини.

Члан 4.

Објекти у којима бораве деца треба да задовоље следеће услове:

- 1) да су грађени у насељеном месту где су развијене саобраћајне мреже и инсталације;
- 2) да су грађени од материјала који обезбеђује звучну, хидро и термоизолацију;
- 3) да нису грађени од лако запаљивог материјала;
- 4) да су прикључени на електричну и телефонску мрежу;
- 5) да су прикључени на јавну водоводну мрежу, а ако она не постоји да је обезбеђено снабдевање хигијенски исправном текућом водом;
- 6) да су прикључени на јавну канализациону мрежу или прописано изграђену септичку јаму;
- 7) да су обезбеђени грејање и механичко проветравање уколико је природно проветравање недовољно;
- 8) да им је обезбеђен несметан прилаз превозним средствима.

Члан 5.

Простор за рад васпитне групе у предшколској установи чини, и то:

- 1) простор за боравак деце;
- 2) заједнички простор;
- 3) простор ван објекта (игралишта).

Члан 6.

1) Простор за боравак деце чини, и то:

- а) групна соба,
- б) гардероба, и
- в) санитарне просторије.

а) *Групна соба*

Групна соба треба да испуњава следеће услове:

- 1) за боравак деце узраста од 1 до 7 година треба да има површину од најмање 50 m², висине плафона од 2,80 m до 3,60 m и запремине по детету од најмање 10 m³;
 - 2) прозори треба да су грађени према југу - југоистоку, или имају такав положај да групна соба буде осунчана најмање два сата дневно. Површина прозора треба да буде најмање 1/5 од површине пода, прозори су заштићени до висине од 1,10 m од пода. Израда и начин отварања треба да су безбедни како не би дошло до повређивања деце;
 - 3) осветљење треба да је равномерно, а на површинама за игру и рад деце најмање 150 лукса, било да се ради о природном или вештачком светлу. Сијалице треба да буду заштићене ради безбедности деце;
 - 4) проветравање треба да буде природно;
 - 5) загревање треба да буде равномерно и то најмање 22 степена у просторији за децу до две године и 20 степени за децу од 2 до 7 година. Грејна тела треба да су безбедна и на одговарајући начин заштићена;
 - 6) звучна заштита у односу на спољне утицаје и суседне просторије обезбеђује се према прописаним стандардима;
 - 7) подови треба да буду од чврстог материјала, погодни за лако одржавање и не могу бити клизави;
 - 8) зидови не могу бити оштрих ивица, тамних и рефлектујућих боја;
 - 9) врата треба да буду без прагова, отвора ширине минимум 80 cm, и да се отварају напоље. Застакљена врата треба да имају стакла обезбеђена од лома. - Нису дозвољена клатећа врата;
 - 10) електрични утикачи и прекидачи треба да буду најмање 1,5 m изнад пода, уз примену сигурносних елемената.
- б) *Гардероба*
- Гардероба за децу налази се у непосредној близини групне собе и може бити заједничка за више група. Гардероба за децу до две године одвојена је од заједничке гардеробе.

в) *Санитарна просторија*

Санитарна просторија за децу састоји се од дела за негу и хигијену и дела са WC шољама за дечји узраст.

Санитарна просторија за децу узраста до две године повезана је са групном собом.

Подови у санитарним просторијама не могу бити клизави и треба да буду направљени од материјала који се лако чисти и не пропушта воду.

Зидови треба да буду висине најмање од 1,60 m од пода, и обложени керамичким плочицама или материјалом који се лако чисти и не пропушта воду.

Санитарне просторије треба да имају природно или вештачко проветравање.

Члан 7.

2. Заједнички простор

Заједнички простор предшколске установе обухвата: вишенаменски простор, просторију за васпитаче са простором за дидактички материјал, просторију за превентивно-здравствени рад и изолацију болесне деце, кухињу, трпезарију, перионицу, санитарне просторије за одрасле и котларницу, уколико се грејање организује у оквиру објекта.

Вишенаменски простор је засебна просторија или холски простор и обавезан је у објектима са више од четири васпитне групе.

Просторија за васпитаче са простором са дидактичким материјалом је засебан простор у коме се обезбеђују услови за рад васпитача и чување дидактичког материјала и стручне литературе.

Просторија за превентивно-здравствени рад и изолацију има површину од најмање 6 m² и најмање једно тачеће место.

Члан 8.

3) Простор ван објекта

Отворени простор ван објекта обухвата: игралиште, травнате терене и прилазне стазе.

Отвореног простора треба да буде најмање 10 m² по детету, од чега најмање 3 m² травнатих површина.

Члан 9.

Простор дечјег одмаралишта за једну групу чине:

- а) соба за спавање,
- б) санитарна просторија
- в) заједнички простор, и
- г) простор ван објекта.

а) *Соба за спавање*

Соба за спавање има површину од најмање 3 m² по лежају, а висину од најмање 2,60 m и има сопствени WC, туш каду и умиваоник са топлим и хладном водом.

б) *Санитарна просторија*

У санитарној просторији подови су направљени од материјала који се лако чисте, не пропуштају воду и не могу бити клизави; зидови су обложени керамичким плочицама или материјалом који се лако чисти, не пропушта воду и висине су најмање 1,60 m; прозори су од непровидног стакла, или су обезбеђени од погледа споља; проветравање је природно или вештачко.

в) *Заједнички простор*

Заједнички простор треба да испуњава услове из члана 7. овог правилника осим што не мора да поседује посебан простор за васпитаче - наставнике.

г) *Простор ван објекта*

Простор ван објекта треба да испуњава услове из члана 8. овог правилника.

Члан 10.

Простор за децу ометену у развоју треба да испуњава услове из члана 6. овог правилника.

За рад са децом на дужем болничком лечењу користе се расположиви простори здравствене установе, и то: посебне просторије, болесничке собе, холови, амбуланте и други простори.

Члан 11.

Кухиња у установи за децу може да буде производна за један или више објеката или прихватна.

Кухиња треба да испуњава прописане хигијенско-техничке услове за производњу хране и прихватање произведене хране.

Производна кухиња има посебан део за припремну обраду намирница: поврћа, воћа, меса, рибе, теста и друго, део за финалну обраду хране и сервирање хране, као и перионицу белог и црног посуђа.

Подови кухиње треба да буду од материјала који се лако пере, није клизав и не пропушта воду.

Зидови кухиње треба да буду обложени керамичким плочицама, или материјалом који не пропушта воду, лако се пере и одржава и да буду висине од најмање 1,80 m.

Члан 12.

Капацитет производне кухиње се одређује према броју оброка који се припрема, и може да буде од 100 до 300 оброка и од 300 до 500 оброка.

Прихватна кухиња капацитета до 100, 300 или 500 оброка налази се у склопу објекта установе за децу.

Производна кухиња као самостални објекат која снабдева више установа за децу може да има капацитет више од 1000 оброка.

Члан 13.

Површина производне кухиње у зависности од броја оброка износи најмање, и то:

- 1) за 70 оброка до 50 m²;
- 2) за 100 оброка до 90 m²;
- 3) за 300 оброка до 160 m²;
- 4) за 500 оброка до 232 m²;
- 5) за 1000 оброка до 320 m².

Површина кухиње увећава се за пратеће просторе: магацине за поједине врсте роба, ходнике и простор за особље до 100%.

Члан 14.

Површина прихватне кухиње износи најмање 36 m² и може се кориговати за 8 до 12% уколико постоје захтеви, и то:

- 1) санитарних органа за повећањем или издвајањем појединих одељења;
- 2) конструктивног склопа објекта или система пројектне мреже;
- 3) обезбеђивања зимнице и одређених резерви намирница у организацији снабдевања.

Члан 15.

Сва одељења у саставу кухиње треба да буду повезана, а потребна одвајања врше се преградама минималне висине 1,6 m.

Одвајање простора у кухињама мањег капацитета до 100 оброка може се извести и распоредом и поставком елемената кухињске опреме.

Парапети у преградама, уколико се зидају као и прозорски парапети, треба да буду минималне висине 1,3 m.

Врата у просторијама кухиње треба да буду ширине најмање 90 cm.

Члан 16.

Распоред кухињског простора треба да омогући кретање посуђа и намирница у складу са технолошким процесом кретања намирница и санитарно-хигијенским захтевима. Технолошки процес захтева кретање намирница од прераде, термичке обраде до издавања.

Санитарно-хигијенски захтеви подразумевају да у свим просторима кухиње у којима се припрема храна постоје чисти и прљави делови и путеви који се међусобно не укрштају.

Члан 17.

Ако објекат у којем бораве деца има перионицу она треба да има простор за прљаво рубље, простор за прање и сушење као и за остављање чистог рубља. Површина перионице треба да буде од 26 до 46 m² у зависности од броја група у установи.

У објекту без перионице треба да буде одвојена остава за смештај прљавог рубља и остава за пријем и депоновање чистог

рубља.

Распоред простора перионице треба да одговара технолошким и санитарно-хигијенским захтевима издвајања прљавог и чистог рубља.

Члан 18.

У радним просторијама перионице мора да буде дневно осветљење и природна вентилација док се њен главни део механички (вештачки) проветрава и загрева.

Висина главног дела перионице треба да буде 3,6 m а делови перионице без испарења и влаге 3,0 m.

Зидови перионице морају бити обложени глатким керамичким плочицама до висине минимум 1,50 m, а подови обложени плочицама које не клизају, са нагибом за одвод воде према сливницима.

III. УСЛОВИ У ПОГЛЕДУ ОПРЕМЕ

Члан 19.

Групна соба у предшколској установи има следећу опрему: столове, столице, лежаје, регале, полице, кутије за играчке, зидну таблу, подне јастуке, тепих, итисон и слично.

Столови морају бити заобљених ивица са површином плоче од топлог материјала димензија 40x40 cm по детету, за децу до 4 године висине 52 cm, а за старију децу висине 56 cm.

Столице морају бити са наслоним за леђа, а за децу до две године и са наслоним за руке. Висина столице за децу до четири године треба да буде до 29 cm, а за старију децу до 34 cm.

Лежаји за децу узраста до две године састоје се од носеће конструкције висине до 30 cm и душека дебљине до 8 cm. За старију децу треба да се користе душеци са или без носеће конструкције дебљине минимум 12 cm. Димензије лежаја треба да буду 140x55 cm.

Члан 20.

Гардеробни елементи треба да буду ширине најмање 15 до 20 cm по детету и да омогућавају проветравање. У оквиру гардеробе треба да постоје клупе за децу.

Члан 21.

Санитарна просторија за васпитну групу треба да има најмање две WC шоље и три топећа места.

Члан 22.

Вишенаменски простор треба да има мобилну опрему погодну за реализацију различитих програмских садржаја рада са децом.

Члан 23.

Простор за васпитача са простором за дидактички материјал од опреме треба да има: сто, столице, полице и плакаре за смештај дидактичког материјала.

Члан 24.

Просторија за превентивно-здравствени рад од опреме треба да има: лежај, амбулантни ормарић, радни сто, столицу, плакар са отвореним и затвореним делом за смештај здравствене документације, апарата и материјала, вагу са висинометром, стерилизатор за шпатуле, кутију прве помоћи и хигијенску канту.

Члан 25.

Соба за спавање у дејем одмаралишту треба да има: лежаје димензије 190x90 cm, ноћни ормарић, простирку испред лежаја, осике у собама које су прекривене итисоном и посуду за отпатке.

Прозори у собама за спавање могу имати кратке завесе и морају да имају непрозиран застор.

Број и распоред лежаја у соби за спавање мора да буде такав да омогућава несметано кретање деце.

Члан 26.

Гардеробни елементи у дејем одмаралишту могу да буду заједнички за више деце са полицама и одељком за вешање одеће, са најмање четири вешалице по сваком лежају.

Члан 27.

Услуживање деце храном треба да се обавља у посебној просторији - трпезарији која је опремљена столовима и столицама у складу са узрастом деце и капацитетом објекта.

Члан 28.

Санитарна просторија у дејем одмаралишту треба да има: WC, туш каду и умиваоник са топлем и хладном водом, полицу, или ормарић за тоалетни прибор, вешалицу за одлагање одеће, огледало, и држаче за сапун и пешкир.

Члан 29.

Кухиња за једну групу деце у установама за децу треба да има следећу опрему: радни сто са фиокама, висећи ормар, судоперу дводелну, шпорет са пећницом и четири плоче, уређаје за одвод дима, паре и мириса, сервирна колица, као и посуђе и прибор за припрему и обраду намирница.

Уколико се ради о кухињи већег капацитета са издвојеним просторима за обраду и припремање поврћа, воћа, меса, рибе и теста, сваки од тих простора треба да има исту опрему.

Све радне површине у кухињи треба да имају горњу плочу од материјала погодног за лако чишћење, прање и дезинфекцију, а површине које су у додиру са водом треба да буду од нерђајућег материјала.

Свако дете у групи треба да има шољу са тацном, тањир и прибор за јело.

Остали кухињски прибор за једну групу чине:

- 1) чиније за супу 3-4;
- 2) чиније за салату и воће 3-4;
- 3) кашике за сипање 3-4;
- 4) корпе за хлеб 3-4;
- 5) бокал за млеко 3-4;
- 6) веће округле тацне 3-4;
- 7) ножеви и други прибор за обраду и припрему намирница;
- 8) машине, апарати и слично.

Члан 30.

Перионица у установи за децу треба да има следећу опрему: ормар за чист веш, ормар за прљав веш, сто за пеглање, столицу, машину за прање веша, машину за сушење веша, пеглање и слично.

Члан 31.

Опрему установе за децу чине и апарати за одржавање хигијене (усисивач и сл.), прибор за шивење, апарати за оправке и противпожарни апарати.

Члан 32.

Опрему отвореног простора чине уграђени и покретни елементи.

Уграђени елементи су справе, односно конструкције за справе, клупе, столови односно други елементи за игру и активности деце. Покретни елементи су делови справа који се монтирају, нефиксиране справе и друга средства и дидактички материјали који се по

потреби износе на отворени простор.

На одговарајућим деловима отвореног простора, потребно је засадити дрвеће и друго зеленило које одговара здравствено-хигијенским захтевима боравка деце.

Члан 33.

Опрема собе за рад са децом ометеном у развоју треба да испуњава услове из члана 19. овог правилника.

IV. УСЛОВИ У ПОГЛЕДУ ПРОСТОРА, ОПРЕМЕ, БРОЈА, СТРУЧНИХ И ДРУГИХ РАДНИКА ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ПОСЛОВА, ОДНОСНО УСЛУГА ИЗ ОБЛАСТИ ДРУШТВЕНЕ БРИГЕ О ДЕЦИ

Члан 34.

За обављање појединих послова, односно услуга из области друштвене бриге о деци, стан или други прилагођен простор треба да испуњава следеће услове:

1) ако се организује чување и збрињавање деце на један, а највише до три сата дневно као и организовање различитих програма рада са децом;

а) у погледу простора, стан или други прилагођен простор треба да има:

- собу површине од најмање 1,5 квм по детету; висина плафона од најмање 2,60 м; осветљење природно и равномерно, минимум 150 лукса; проветравање природно; загревање равномерно и то најмање 22° за децу до 2 године и 20° за децу од 2 до 7 година; одговарајућу заштиту грејних тела; застакљена врата обезбеђена од лома; електричне утикаче и прекидаче заштићене сигурносним елементима;

- санитарне просторије треба да имају текућу хладну и топлу воду и WC шољу;

б) у погледу опреме соба треба да испуњава услове из члана 19. овог правилника;

2) ако се организује чување и збрињавање деце преко три сата дневно, осим услова у погледу простора и опреме прописаних у тачки 1. овог члана, стан односно други прилагођен простор треба да испуњава и следеће услове:

а) да има кухињу као засебну просторију са припадајућом опремом која задовољава основне санитарно-хигијенске услове за чување хране, припрему хране и одржавање прибора;

б) да има лежајеве за децу који испуњавају услове прописане у члану 19. овог правилника.

Број стручних радника зависи од броја деце и васпитних група образованих у складу са законом и одговара броју стручних и других радника у предшколским установама утврђеном овом правилником.

V. УСЛОВИ У ПОГЛЕДУ БРОЈА СТРУЧНИХ И ДРУГИХ РАДНИКА

Члан 35.

Стручни радници у предшколској установи и дечјем одмаралишту су радници који раде на пословима васпитања и образовања, превентивне здравствене заштите и социјалног рада.

Члан 36.

Број стручних радника у установама за децу зависи од облика рада и броја васпитних група у установи, а број других радника зависи и од начина организовања исхране, величине и броја објеката као и грађевинско-техничких особина и локација објеката.

Члан 37.

Предшколска установа обезбеђује стручне и друге раднике за обављање следећих послова:

- 1) руковођења;
- 2) организовања васпитно-образовног рада;
- 3) организовања превентивне - здравствене заштите;
- 4) организовања социјалног рада;
- 5) организовања исхране, хигијене просторија и обављања техничких послова, и
- 6) организовања општих и заједничких послова.

Члан 38.

Предшколска установа има директора са пуним радним временом, ако има 24 васпитне групе целодневног боравка или 40 васпитних група полудневног боравка.

У предшколској установи са мањим бројем васпитних група директор, поред послова руковођења, обавља и друге послове, сразмерно мањем броју група, у складу са својом стручном спремом.

Члан 39.

Предшколска установа са 28 васпитних група целодневног боравка или са 40 васпитних група полудневног боравка има једног стручног сарадника за васпитно-образовни рад - педагога или психолога.

Предшколска установа са више од 28 васпитних група целодневног боравка, односно 40 васпитних група полудневног боравка може имати једног стручног сарадника другог профила.

Предшколска установа са 72 васпитне групе целодневног боравка има једног стручног сарадника за превентивну здравствену заштиту.

Предшколска установа са 48 до 120 васпитних група целодневног боравка, односно са 192 групе полудневног боравка има једног стручног сарадника за исхрану - дијететичара.

Предшколска установа са 90 до 150 васпитних група целодневног боравка, односно са 180-300 васпитних група полудневног боравка има једног стручног сарадника за остваривање и унапређивање социјалне функције.

Члан 40.

Предшколска установа на једну васпитну групу целодневног боравка има:

- са 9 сати дневног рада једну медицинску сестру односно васпитача са пуним радним временом и једну са 63,6% пуног радног времена;

- са 10 сати дневног рада једну медицинску сестру, односно васпитача са пуним радним временом и једну са 81,8% пуног радног времена;

- са 11 сати дневног рада две медицинске сестре односно васпитача.

Установа на једну васпитну групу полудневног боравка има:

- са 3 сата дневног рада једног васпитача са 54,5% пуног радног времена;

- са 4 сата дневног рада једног васпитача са 72,7% пуног радног времена;

- са 5 сати дневног рада једног васпитача са 90,9% пуног радног времена.

Члан 41.

Предшколска установа на 8,26 васпитних група целодневног боравка деце узраста од три до седам година, односно на 21 васпитну групу полудневног боравка има једну медицинску сестру на пословима превентивне здравствене заштите.

Члан 42.

Предшколска установа на 8 васпитних група целодневног боравка односно 40 васпитних група полудневног боравка има једног радника на пословима припремања хране.

Предшколска установа на 5,0 васпитних група целодневног боравка, односно на 24,55 васпитних група полудневног боравка има једног радника на пословима сервирања хране.

Члан 43.

Предшколска установа на 10 васпитних група целодневног боравка, односно на 25 васпитних група полудневног боравка, односно на 25 васпитних група полудневног боравка има једног радника за опште, правне, финансијске, административне и сличне послове.

Члан 44.

Предшколска установа на 2,0 васпитних група целодневног боравка или 5,00 васпитних група полудневног боравка има једног радника на пословима одржавања хигијене.

Члан 45.

Предшколска установа на 10 васпитних група целодневног боравка, односно на 25 васпитних група полудневног боравка има једног радника на техничким пословима.

Члан 46.

Предшколска установа зависно од начина грејања може имати ложача, а њихов број установа и оснивач утврђују споразумно према стварним потребама.

Члан 47.

Дечје одмаралиште обезбеђује раднике на пословима:

- 1) руковођења;
- 2) главног васпитача;
- 3) сарадника за спортско-рекреативне активности;
- 4) превентивне здравствене заштите;
- 5) припремање и сервирање хране;
- 6) одржавања хигијене;
- 7) административно-финансијским и техничким.

Члан 48.

Поред запослених радника из члана 47. овог правилника на једну групу деце се ангажује за узраст до 7 година - један васпитач, а за узраст деце од 7 до 15 година - један наставник.

VI. ПРЕЛАЗНА И ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 49.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о нормативима простора, опреме и средстава за васпитно-образовни рад у дечјим вртићима и васпитним групама предшколске деце при основним школама ("Просветни гласник" број 4/77) и Правилник о ближим условима за обављање послова из области социјалне и дечје заштите личним радом ("Службени гласник РС", број 50/90).

Члан 50.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

ОСНОВНИ ТЕКСТ

На основу члана 46. став 2. и члана 47. став 3. Закона о друштвеној бризи о деци ("Службени гласник РС", бр. 49/92, 29/93, 53/93, 67/93, 28/94 и 47/94),

Министар за рад, бораčka и социјална питања, Министар просвете и Министар за здравље споразумно доносе

Правилник о ближим условима за почетак рада и обављање делатности установа за децу

Правилник је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 50/94 од 28.7.1994. године.

I. УВОДНА ОДРЕДБА

Члан 1.

Овим правилником се прописују ближи услови у погледу простора, опреме, броја стручних и других радника које треба да испуњавају установе за децу (предшколске установе и дечја одмаралишта) за почетак рада и обављање делатности, као и услови које треба да испуњавају друга правна и физичка лица за обављање појединих послова и услуга у области друштвене бриге о деци.

II. УСЛОВИ У ПОГЛЕДУ ПРОСТОРА

Члан 2.

Простор предшколске установе чине објекти, односно грађевинске и функционалне целине и припадајући отворени простори ван објекта.

Простори предшколске установе могу бити наменски грађени објекти за децу, и то:

- 1) од 1 до 3 године - јаслице;
- 2) од 3 до 7 година - вртић и
- 3) од 1 до 7 година - комбиновани дечји објекат.

Ако предшколска установа обавља делатност у другим прилагођеним просторима: при основним школама, месним заједницама, културним центрима, здравственим установама, установама социјалне заштите, у погледу простора примењују се услови утврђени овим правилником.

Члан 3.

Простор дечјег одмаралишта чине објекти, односно грађевинске и функционалне целине и припадајући отворени простори, и то: двориште, игралиште, ски и трим стаза, плажа и слично, који су наменски грађени или прилагођени намени и који:

- 1) раде током целе године, или
- 2) раде сезонски (летовалишта и зимовалишта).

Терени за спорт и рекреацију дечјег одмаралишта треба да буду заступљени зависно од природних услова и могућности одмаралишта и да се налазе у његовој непосредној близини.

Члан 4.

Објекти у којима бораве деца треба да задовоље следеће услове:

- 1) да су грађени у насељеном месту где су развијене саобраћајне мреже и инсталације;

- 2) да су грађени од материјала који обезбеђује звучну, хидро и термоизолацију;
- 3) да нису грађени од лако запаљивог материјала;
- 4) да су прикључени на електричну и телефонску мрежу;
- 5) да су прикључени на јавну водоводну мрежу, а ако она не постоји да је обезбеђено снабдевање хигијенски исправном текућом водом;
- 6) да су прикључени на јавну канализациону мрежу или прописано изграђену септичку јаму;
- 7) да су обезбеђени грејање и механичко проветравање уколико је природно проветравање недовољно;
- 8) да им је обезбеђен несметан прилаз превозним средствима.

Члан 5.

Простор за рад васпитне групе у предшколској установи чини, и то:

- 1) простор за боравак деце;
- 2) заједнички простор;
- 3) простор ван објекта (игралишта).

Члан 6.

1) Простор за боравак деце чини, и то:

- а) групна соба,
 - б) гардероба, и
 - в) санитарне просторије.
- а) *Групна соба*

Групна соба треба да испуњава следеће услове:

- 1) за боравак деце узраста од 1 до 7 година треба да има површину од најмање 50 m², висине плафона од 2,80 m до 3,60 m и запремине по детету од најмање 10 m³;
- 2) прозори треба да су грађени према југу - југоистоку, или имају такав положај да групна соба буде осунчана најмање два сата дневно. Површина прозора треба да буде најмање 1/5 од површине пода, прозори су заштићени до висине од 1,10 m од пода. Израда и начин отварања треба да су безбедни како не би дошло до повређивања деце;
- 3) осветљење треба да је равномерно, а на површинама за игру и рад деце најмање 150 лукса, било да се ради о природном или вештачком светлу. Сијалице треба да буду заштићене ради безбедности деце;
- 4) проветравање треба да буде природно;
- 5) загревање треба да буде равномерно и то најмање 22 степена у просторији за децу до две године и 20 степени за децу од 2 до 7 година. Грејна тела треба да су безбедна и на одговарајући начин заштићена;
- 6) звучна заштита у односу на спољне утицаје и суседне просторије обезбеђује се према прописаним стандардима;
- 7) подови треба да буду од чврстог материјала, погодни за лако одржавање и не могу бити клизави;
- 8) зидови не могу бити оштрих ивица, тамних и рефлектујућих боја;
- 9) врата треба да буду без прагова, отвора ширине минимум 80 cm, и да се отварају напоље. Застакљена врата треба да имају стакла обезбеђена од лома. - Нису дозвољена клатећа врата;
- 10) електрични утикачи и прекидачи треба да буду најмање 1,5 m изнад пода, уз примену сигурносних елемената.

б) *Гардероба*

Гардероба за децу налази се у непосредној близини групне собе и може бити заједничка за више група. Гардероба за децу до две године одвојена је од заједничке гардеробе.

в) *Санитарна просторија*

Санитарна просторија за децу састоји се од дела за негу и хигијену и дела са WC шољама за дечји узраст.

Санитарна просторија за децу узраста до две године повезана је са групном собом.

Подови у санитарним просторијама не могу бити клизави и треба да буду направљени од материјала који се лако чисти и не пропушта воду.

Зидови треба да буду висине најмање од 1,60 m од пода, и обложени керамичким плочицама или материјалом који се лако чисти и не пропушта воду.

Санитарне просторије треба да имају природно или вештачко проветравање.

Члан 7.

2) Заједнички простор

Заједнички простор предшколске установе обухвата: вишенаменски простор, просторију за васпитаче са простором за дидактички материјал, просторију за превентивно-здравствени рад и изолацију болесне деце, кухињу, трпезарију, перионицу, санитарне просторије за одрасле и котларницу, уколико се грејање организује у оквиру објекта.

Вишенаменски простор је засебна просторија или холски простор и обавезан је у објектима са више од четири васпитне групе.

Просторија за васпитаче са простором са дидактичким материјалом је засебан простор у коме се обезбеђују услови за рад васпитача и чување дидактичког материјала и стручне литературе.

Просторија за превентивно-здравствени рад и изолацију има површину од најмање 6 m² и најмање једно тачеће место.

Члан 8.

3) Простор ван објекта

Отворени простор ван објекта обухвата: игралиште, травнате терене и прилазне стазе.

Отвореног простора треба да буде најмање 10 m² по детету, од чега најмање 3 m² травнатих површина.

Члан 9.

Простор дечјег одмаралишта за једну групу чине:

- а) соба за спавање,
 - б) санитарна просторија
 - в) заједнички простор, и
 - г) простор ван објекта.
- а) *Соба за спавање*

Соба за спавање има површину од најмање 3 m² по лежају, а висину од најмање 2,60 m и има сопствени WC, туш каду и умиваоник са топлом и хладном водом.

б) *Санитарна просторија*

У санитарној просторији подови су направљени од материјала који се лако чисте, не пропуштају воду и не могу бити клизави; зидови су обложени керамичким плочицама или материјалом који се лако чисти, не пропушта воду и висине су најмање 1,60 m;

прозори су од непровидног стакла, или су обезбеђени од погледа споља; проветравање је природно или вештачко.

в) *Заједнички простор*

Заједнички простор треба да испуњава услове из члана 7. овог правилника осим што не мора да поседује посебан простор за васпитаче - наставнике.

г) *Простор ван објекта*

Простор ван објекта треба да испуњава услове из члана 8. овог правилника.

Члан 10.

Простор за децу ометену у развоју треба да испуњава услове из члана 6. овог правилника.

За рад са децом на дужем болничком лечењу користе се расположиви простори здравствене установе, и то: посебне просторије, болесничке собе, холови, амбуланте и други простори.

Члан 11.

Кухиња у установи за децу може да буде производна за један или више објеката или прихватна.

Кухиња треба да испуњава прописане хигијенско-техничке услове за производњу хране и прихватање произведене хране.

Производна кухиња има посебан део за припремну обраду намирница: поврћа, воћа, меса, рибе, теста и друго, део за финалну обраду хране и сервирање хране, као и перионицу белог и црног посуђа.

Подови кухиње треба да буду од материјала који се лако пере, није клизав и не пропушта воду.

Зидови кухиње треба да буду обложени керамичким плочицама, или материјалом који не пропушта воду, лако се пере и одржава и да буду висине од најмање 1,80 m.

Члан 12.

Капацитет производне кухиње се одређује према броју obroka који се припрема, и може да буде од 100 до 300 obroka и од 300 до 500 obroka.

Прихватна кухиња капацитета до 100, 300 или 500 obroka налази се у склопу објекта установе за децу.

Производна кухиња као самостални објект који снабдева више установа за децу може да има капацитет више од 1000 obroka.

Члан 13.

Површина производне кухиње у зависности од броја obroka износи најмање, и то:

- 1) за 70 obroka до 50 m²;
- 2) за 100 obroka до 90 m²;
- 3) за 300 obroka до 160 m²;
- 4) за 500 obroka до 232 m²;
- 5) за 1000 obroka до 320 m².

Површина кухиње увећава се за пратеће просторе: магацине за поједине врсте роба, ходнике и простор за особље до 100%.

Члан 14.

Површина прихватне кухиње износи најмање 36 m² и може се кориговати за 8 до 12% уколико постоје захтеви, и то:

- 1) санитарних органа за повећањем или издвајањем појединих одељења;
- 2) конструктивног склопа објекта или система пројектне мреже;
- 3) обезбеђивања зимнице и одређених резерви намирница у организацији снабдевања.

Члан 15.

Сва одељења у саставу кухиње треба да буду повезана, а потребна одвајања врше се преградама минималне висине 1,6 m.

Одвајање простора у кухињама мањег капацитета до 100 obroka може се извести и распоредом и поставком елемената кухињске опреме.

Парапети у преградама, уколико се зидају као и прозорски парапети, треба да буду минималне висине 1,3 m.

Врата у просторијама кухиње треба да буду ширине најмање 90 cm.

Члан 16.

Распоред кухињског простора треба да омогући кретање посуђа и намирница у складу са технолошким процесом кретања намирница и санитарно-хигијенским захтевима. Технолошки процес захтева кретање намирница од прераде, термичке обраде до издавања.

Санитарно-хигијенски захтеви подразумевају да у свим просторима кухиње у којима се припрема храна постоје чисти и прљави делови и путеви који се међусобно не укрштају.

Члан 17.

Ако објект у којем бораве деца има перионицу она треба да има простор за прљаво рубље, простор за прање и сушење као и за остављање чистог рубља. Површина перионице треба да буде од 26 до 46 m² у зависности од броја група у установи.

У објекту без перионице треба да буде одвојена остава за смештај прљавог рубља и остава за пријем и депоновање чистог рубља.

Распоред простора перионице треба да одговара технолошким и санитарно-хигијенским захтевима издвајања прљавог и чистог рубља.

Члан 18.

У радним просторијама перионице мора да буде дневно осветљење и природна вентилација док се њен главни део механички (вештачки) проветрава и загрева.

Висина главног дела перионице треба да буде 3,6 m а делови перионице без испарења и влаге 3,0 m.

Зидови перионице морају бити обложени глатким керамичким плочицама до висине минимум 1,50 m, а подови обложени плочицама које не клизају, са нагибом за одвод воде према сливницима.

III. УСЛОВИ У ПОГЛЕДУ ОПРЕМЕ

Члан 19.

Групна соба у предшколској установи има следећу опрему: столове, столице, лежаје, регале, полице, кутије за играчке, зидну таблу, подне јастуке, тепих, итисон и слично.

Столови морају бити заобљених ивица са површином плоче од тоглог материјала димензија 40x40 cm по детету, за децу до 4 године висине 52 cm, а за старију децу висине 56 cm.

Столице морају бити са наслоним за леђа, а за децу до две године и са наслоним за руке. Висина столице за децу до четири године треба да буде до 29 cm, а за старију децу до 34 cm.

Лежаји за децу узраста до две године састоје се од носеће конструкције висине до 30 cm и душека дебљине до 8 cm. За старију децу треба да се користе душеци са или без носеће конструкције дебљине минимум 12 cm. Димензије лежаја треба да буду 140x55 cm.

Члан 20.

Гардеробни елементи треба да буду ширине најмање 15 до 20 cm по детету и да омогућавају проветравање. У оквиру гардеробе треба да постоје клупе за децу.

Члан 21.

Санитарна просторија за васпитну групу треба да има најмање две WC шоље и три тачећа места.

Члан 22.

Вишенаменски простор треба да има мобилну опрему погодну за реализацију различитих програмских садржаја рада са децом.

Члан 23.

Простор за васпитача са простором за дидактички материјал од опреме треба да има: сто, столице, полице и плакаре за смештај дидактичког материјала.

Члан 24.

Просторија за превентивно-здравствени рад од опреме треба да има: лежај, амбулантни ормарић, радни сто, столицу, плакар са отвореним и затвореним делом за смештај здравствене документације, апарата и материјала, вагу са висинометром, стерилизатор за шпатуле, кутију прве помоћи и хигијенску канту.

Члан 25.

Соба за спавање у дечјем одмаралишту треба да има: лежаје димензије 190x90 см, ноћни ормарић, простирку испред лежаја, осим у собама које су прекривене итисоном и посуду за отпатке.

Прозори у собама за спавање могу имати кратке завесе и морају да имају непрозиран застор.

Број и распоред лежаја у соби за спавање мора да буде такав да омогућава несметано кретање деце.

Члан 26.

Гардеробни елементи у дечјем одмаралишту могу да буду заједнички за више деце са полицама и одељком за вешање одеће, са најмање четири вешалице по сваком лежају.

Члан 27.

Услуживање деце храном треба да се обавља у посебној просторији - трпезарији која је опремљена столовима и столицама у складу са узрастом деце и капацитетом објекта.

Члан 28.

Санитарна просторија у дечјем одмаралишту треба да има: WC, туш каду и умиваоник са топлим и хладном водом, столицу, или ормарић за тоалетни прибор, вешалицу за одлагање одеће, огледало, и држаче за сапун и пешкир.

Члан 29.

Кухиња за једну групу деце у установама за децу треба да има следећу опрему: радни сто са фиокама, висећи ормар, судоперу дводелну, шпорет са пећницом и четири плоче, уређаје за одвод дима, паре и мириса, сервирна колица, као и посуђе и прибор за припрему и обраду намирница.

Уколико се ради о кухињи већег капацитета са издвојеним просторима за обраду и припремање поврћа, воћа, меса, рибе и теста, сваки од тих простора треба да има исту опрему.

Све радне површине у кухињи треба да имају горњу плочу од материјала погодног за лако чишћење, прање и дезинфекцију, а површине које су у додиру са водом треба да буду од нерђајућег материјала.

Свако дете у групи треба да има шољу са таџном, тањир и прибор за јело.

Остали кухињски прибор за једну групу чине:

- 1) чиније за супу 3-4;
- 2) чиније за салату и воће 3-4;
- 3) кашике за сипање 3-4;
- 4) корпе за хлеб 3-4;
- 5) бокал за млеко 3-4;
- 6) веће округле таџне 3-4;
- 7) ножеви и други прибор за обраду и припрему намирница;
- 8) машине, апарати и слично.

Члан 30.

Перионица у установи за децу треба да има следећу опрему: ормар за чист веш, ормар за прљав веш, сто за пеглање, столицу, машину за прање веша, машину за сушење веша, пеглање и слично.

Члан 31.

Опрему установе за децу чине и апарати за одржавање хигијене (усисивач и сл.), прибор за шивење, апарати за оправке и противпожарни апарати.

Члан 32.

Опрему отвореног простора чине уграђени и покретни елементи.

Уграђени елементи су справе, односно конструкције за справе, клупе, столови односно други елементи за игру и активности деце. Покретни елементи су делови справа који се монтирају, нефиксиране справе и друга средства и дидактички материјали који се по потреби износе на отворени простор.

На одговарајућим деловима отвореног простора, потребно је засадити дрвеће и друго зеленило које одговара здравствено-хигијенским захтевима боравка деце.

Члан 33.

Опрема собе за рад са децом ометеном у развоју треба да испуњава услове из члана 19. овог правилника.

IV. УСЛОВИ У ПОГЛЕДУ ПРОСТОРА, ОПРЕМЕ, БРОЈА, СТРУЧНИХ И ДРУГИХ РАДНИКА ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ПОСЛОВА, ОДНОСНО УСЛУГА ИЗ ОБЛАСТИ ДРУШТВЕНЕ БРИГЕ О ДЕЦИ

Члан 34.

За обављање појединих послова, односно услуга из области друштвене бриге о деци, стан или други прилагођен простор треба да испуњава следеће услове:

1) ако се организује чување и збрињавање деце на један, а највише до три сата дневно као и организовање различитих програма рада са децом;

а) у погледу простора, стан или други прилагођен простор треба да има:

- собу површине од најмање 1,5 квт по детету; висина плафона од најмање 2,60 м; осветљење природно и равномерно, минимум 150 лукса; проветравање природно; загревање равномерно и то најмање 22° за децу до 2 године и 20° за децу од 2 до 7 година; одговарајућу заштиту грејних тела; застакљена врата обезбеђена од лома; електричне утикаче и прекидаче заштићене сигурносним елементима;

- санитарне просторије треба да имају текућу хладну и топлу воду и WC шољу;

б) у погледу опреме соба треба да испуњава услове из члана 19. овог правилника;

2) ако се организује чување и збрињавање деце преко три сата дневно, осим услова у погледу простора и опреме прописаних у тачки 1. овог члана, стан односно други прилагођен простор треба да испуњава и следеће услове:

а) да има кухињу као засебну просторију са припадајућом опремом која задовољава основне санитарно-хигијенске услове за чување хране, припрему хране и одржавање прибора;

б) да има лежајеве за децу који испуњавају услове прописане у члану 19. овог правилника.

Број стручних радника зависи од броја деце и васпитних група образованих у складу са законом и одговара броју стручних и других радника у предшколским установама утврђеном овом правилником.

V. УСЛОВИ У ПОГЛЕДУ БРОЈА СТРУЧНИХ И ДРУГИХ РАДНИКА

Члан 35.

Стручни радници у предшколској установи и дечјем одмаралишту су радници који раде на пословима васпитања и образовања, превентивне здравствене заштите и социјалног рада.

Члан 36.

Број стручних радника у установама за децу зависи од облика рада и броја васпитних група у установи, а број других радника зависи и од начина организовања исхране, величине и броја објеката као и грађевинско-техничких особина и локација објеката.

Члан 37.

Предшколска установа обезбеђује стручне и друге раднике за обављање следећих послова:

- 1) руковођења;
- 2) организовања васпитно-образовног рада;
- 3) организовања превентивне - здравствене заштите;
- 4) организовања социјалног рада;
- 5) организовања исхране, хигијене просторија и обављања техничких послова, и
- 6) организовања општих и заједничких послова.

Члан 38.

Предшколска установа има директора са пуним радним временом, ако има 24 васпитне групе целодневног боравка или 40 васпитних група полудневног боравка.

У предшколској установи са мањим бројем васпитних група директор, поред послова руковођења, обавља и друге послове, сразмерно мањем броју група, у складу са својом стручном спремом.

Члан 39.

Предшколска установа са 28 васпитних група целодневног боравка или са 40 васпитних група полудневног боравка има једног стручног сарадника за васпитно-образовни рад - педагога или психолога.

Предшколска установа са више од 28 васпитних група целодневног боравка, односно 40 васпитних група полудневног боравка може имати једног стручног сарадника другог профила.

Предшколска установа са 72 васпитне групе целодневног боравка има једног стручног сарадника за превентивну здравствену заштиту.

Предшколска установа са 48 до 120 васпитних група целодневног боравка, односно са 192 групе полудневног боравка има једног стручног сарадника за исхрану - дијететичара.

Предшколска установа са 90 до 150 васпитних група целодневног боравка, односно са 180-300 васпитних група полудневног боравка има једног стручног сарадника за остваривање и унапређивање социјалне функције.

Члан 40.

Предшколска установа на једну васпитну групу целодневног боравка има:

- са 9 сати дневног рада једну медицинску сестру односно васпитача са пуним радним временом и једну са 63,6% пуног радног времена;

- са 10 сати дневног рада једну медицинску сестру, односно васпитача са пуним радним временом и једну са 81,8% пуног радног времена;

- са 11 сати дневног рада две медицинске сестре односно васпитача.

Установа на једну васпитну групу полудневног боравка има:

- са 3 сата дневног рада једног васпитача са 54,5% пуног радног времена;

- са 4 сата дневног рада једног васпитача са 72,7% пуног радног времена;

- са 5 сати дневног рада једног васпитача са 90,9% пуног радног времена.

Члан 41.

Предшколска установа на 8,26 васпитних група целодневног боравка деце узраста од три до седам година, односно на 21 васпитну групу полудневног боравка има једну медицинску сестру на пословима превентивне здравствене заштите.

Члан 42.

Предшколска установа на 10 васпитних група целодневног боравка односно 50 васпитних група полудневног боравка има једног радника на пословима припремања хране.

Предшколска установа на 5,5 васпитних група целодневног боравка, односно на 27 васпитних група полудневног боравка има једног радника на пословима сервирања хране.

Члан 43.

Предшколска установа на 10 васпитних група целодневног боравка, односно на 25 васпитних група полудневног боравка, односно на 25 васпитних група полудневног боравка има једног радника за опште, правне, финансијске, административне и сличне послове.

Члан 44.

Предшколска установа на 2,5 васпитних група целодневног боравка или 6,25 васпитних група полудневног боравка има једног радника на пословима одржавања хигијене.

Члан 45.

Предшколска установа на 10 васпитних група целодневног боравка, односно на 25 васпитних група полудневног боравка има једног радника на техничким пословима.

Члан 46.

Предшколска установа зависно од начина грејања може имати ложаца, а њихов број установа и оснивач утврђују споразумно према стварним потребама.

Члан 47.

Дечје одмаралиште обезбеђује раднике на пословима:

- 1) руковођења;
- 2) главног васпитача;
- 3) сарадника за спортско-рекреативне активности;
- 4) превентивне здравствене заштите;
- 5) припремање и сервирање хране;
- 6) одржавања хигијене;
- 7) административно-финансијским и техничким.

Члан 48.

Поред запослених радника из члана 47. овог правилника на једну групу деце се ангажује за узраст до 7 година - један васпитач, а за узраст деце од 7 до 15 година - један наставник.

VI. ПРЕЛАЗНА И ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 49.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о нормативима простора, опреме и средстава за васпитно-образовни рад у дечјим вртићима и васпитним групама предшколске деце при основним школама ("Просветни гласник" број 4/77) и Правилник о ближим условима за обављање послова из области социјалне и дечје заштите личним радом ("Службени гласник РС", број 50/90).

Члан 50.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".
Број 600-02-44/94-08
У Београду, 1. јула 1994. године
Министар за здравље,
др **Лепосава Милићевић**, с.р.

Министар просвете,
проф др **Драгослав Младеновић**, с.р.

Министар за рад,
борачка и социјална питања,
др **Јован Радић**, с.р.

ИЗМЕНЕ

Правилник о изменама и допунама Правилника о ближим условима за почетак рада и обављање делатности установа за децу

Правилник је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 6/96 од 14.2.1996. године

Члан 1.

У Правилнику о ближим условима за почетак рада и обављање делатности установа за децу ("Службени гласник РС", број 50/94) у члану 42. став 1. број: "10" замењује се бројем: "8", а број: "50" замењује се бројем: "40".

У ставу 2. број: "5,5" замењује се бројем: "5,0", а број "27" замењује се бројем: "24,55".

Члан 2.

У члану 44. број: "2,5" замењује се бројем: "2,0", а број: "6,25" замењује се бројем: "5,00".

Члан 3.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".